

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 13 iulie 2018****privind Programul național de reformă al Spaniei pentru 2018 și care include un aviz al Consiliului
privind Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2018**

(2018/C 320/08)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 22 noiembrie 2017, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european 2018 pentru coordonarea politicilor economice. Aceasta a ținut cont de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 22 martie 2018. La 22 noiembrie 2017, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Comisia a adoptat și Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Spania ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 22 martie 2018. La 14 mai 2018, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („recomandarea pentru zona euro”).
- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Spania ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a recomandării pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-3 de mai jos.
- (3) Raportul de țară al Spaniei pentru 2018 a fost publicat la 7 martie 2018. Acesta a evaluat progresele realizate de Spania în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice acestei țări adoptate de Consiliu la 11 iulie 2017 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice acestei țări din anii anteriori, precum și progresele realizate de Spania în direcția îndeplinirii obiectivelor sale naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a cuprins o analiză aprofundată întemeiată pe articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, iar rezultatele acestuia au fost publicate, de asemenea, la 7 martie 2018. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Spania se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, în condițiile unei rate ridicate a șomajului, stocul ridicat ale datoriei externe și interne care grevează atât sectorul public, cât și sectorul privat constituie în continuare vulnerabilități al căror impact se resimte la nivel transfrontalier. Se înregistrează progrese în direcția reechilibrării externe, pe fondul excedentelor de cont curent care s-au înregistrat din 2013 până în prezent și care se bazează pe îmbunătățirea structurală a performanțelor comerciale. Cu toate

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 179, 25.5.2018, p. 1.

⁽⁴⁾ JO C 261, 9.8.2017, p. 1.

acestea, nivelul net al datoriei externe rămâne ridicat. Profitând de condițiile favorabile de creștere, se înregistrează progrese și în ceea ce privește reducerea datoriei sectorului privat, dar este în continuare necesar să se reducă gradul de îndatorare. Existența unui sector financiar mai sănătos susține activitatea economică. În ciuda creșterii puternice a PIB-ului nominal, datoria publică exprimată ca pondere din PIB înregistrează doar o ușoară scădere. Rata șomajului a continuat să scadă rapid, dar rămâne totuși la un nivel foarte înalt, iar gradul ridicat de segmentare a pieței forței de muncă împiedică o creștere mai rapidă a productivității muncii. După reformele robuste din perioada 2012-2015, progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor au fost mai modeste. Trebuie să se profite de ocazia oferită de situația economică actuală pentru a răspunde nevoilor de reformă care nu au fost încă abordate, astfel încât economia spaniolă să devină mai rezilientă și să se îmbunătățească rata de creștere a productivității.

- (4) În prezent, Spania face obiectul componentei corective a Pactului de stabilitate și de creștere. Conform Programului său de stabilitate pentru 2018, Spania intenționează să corecteze deficitul excesiv până în 2018, în conformitate cu Decizia (UE) 2017/984 a Consiliului de notificare a Spaniei în vederea luării unor măsuri de reducere a deficitului considerate necesare pentru remedierea situației de deficit excesiv⁽¹⁾. Se preconizează că soldul public va continua să se îmbunătățească și va atinge un excedent de 0,1 % din PIB în 2021. Programul de stabilitate pentru 2018 include toate măsurile prevăzute în proiectul de lege a bugetului trimis parlamentului la 3 aprilie 2018, precum și măsuri suplimentare anunțate până la sfârșitul lunii aprilie 2018. Se estimează că obiectivul bugetar pe termen mediu, care constă în obținerea unei poziții bugetare echilibrate în termeni structurali, nu va fi atins în perioada acoperită de Programul de stabilitate pentru 2018. Conform prognozelor din Programul de stabilitate pentru 2018, ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 97,0 % în 2018, la 95,2 % în 2019 și la 89,1 % în 2021. Ipotezele macroeconomice formulate în Programul de stabilitate pentru 2018 sunt plauzibile. La nivel global, atingerea obiectivelor de deficit global prevăzute continuă să depindă de perspectivele de creștere economică robustă și de o creștere a cheltuielilor publice inferioară PIB-ului nominal. Riscurile care ar putea împiedica atingerea țintelor bugetare constau, pe de o parte, într-o creștere mai susținută a veniturilor și o creștere mai moderată a cheltuielilor decât cele preconizate în previziunile Comisiei din primăvara anului 2018 și, pe de altă parte, în eventuala materializare a altor datorii contingente.
- (5) În Decizia (UE) 2017/984, Consiliul a cerut Spaniei să pună capăt situației de deficit excesiv până în 2018 și, în special, să reducă deficitul public la 4,6 % din PIB în 2016, la 3,1 % din PIB în 2017 și la 2,2 % din PIB în 2018. Conform previziunilor actualizate ale Comisiei din primăvara anului 2016, această îmbunătățire a soldului public corespundea unei deteriorări a soldului structural cu 0,4 % din PIB în 2016 și unei îmbunătățiri cu 0,5 % din PIB în 2017 și în 2018. Spania a atins în 2017 un deficit global de 3,1 % din PIB, care corespunde obiectivului fixat în Decizia (UE) 2017/984 a Consiliului. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2018, deficitul global ar urma să scadă la 2,6 % din PIB în 2018, adică să depășească cu 0,4 % din PIB obiectivul de deficit global prevăzut în Programul de stabilitate pentru 2018 și cel stabilit de Consiliu. Spre deosebire de Programul de stabilitate pentru 2018, previziunile Comisiei din primăvara anului 2018 preconizează o creștere mai scăzută a veniturilor publice și un volum ușor mai ridicat al cheltuielilor. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2018, soldul structural ar urma să scadă cu 0,3 % din PIB în 2018, în contextul măsurilor de sporire a deficitului prevăzute în proiectul de lege a bugetului pentru 2018 care a ajuns în parlament la 3 aprilie 2018, și ar cunoaște doar o îmbunătățire ușoară în 2019. Așadar, se preconizează că nu se va asigura nici efortul bugetar necesar în 2018, nici cel cumulativ pentru perioada 2016-2018. Deși creează condiții favorabile reducerii deficitului, creșterea economică nu este valorificată îndeajuns pentru a se asigura consolidarea structurală a finanțelor publice. Prin urmare, în avizul său privind proiectul de plan bugetar actualizat al Spaniei din 2018, Comisia concluzionează că planul se conformează, în general, dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere, dat fiind că în previziunile Comisiei din primăvara anului 2018 se estimează că deficitul excesiv va fi corectat la timp, dar că planul respectiv reflectă o politică fiscală expansionistă.
- (6) În 2019, dacă se va reuși corectarea durabilă și la timp a deficitului excesiv, Spania va face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și creștere și va fi supusă regulii tranzitorii privind datoria. Având în vedere faptul că ponderea datoriei publice a Spaniei în PIB este de peste 60 % și că se estimează o deviație pozitivă a PIB de 2,3 %, nivelul cheltuielilor publice primare nete nominale⁽²⁾ ar trebui să scadă cu cel puțin 0,3 % în 2019 și să corespundă unei ajustări structurale de 1,0 % din PIB, astfel cum decurge din matricea de cerințe privind ajustarea stabilită de comun acord în temeiul Pactului de stabilitate și de creștere. În același timp, se înregistrează semnale că amploarea subutilizării forței de muncă în economie a fost subestimată. În 2019, se estimează că Spania va înregistra în continuare una dintre cele mai ridicate rate ale șomajului din Uniune, ceea ce ar menține sub control presiunile salariale, în special în sectorul privat; de asemenea, se estimează că inflația va rămână cu mult sub nivelul de 2 %. Toate acestea sunt semne că există în continuare capacități neexploatate pe piața forței

(1) JO L 148, 10.6.2017, p. 38.

(2) Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

de muncă. În plus, chiar dacă evaluarea de către Comisie a plauzibilității deviației PIB nu consideră drept neplauzibile estimările privind deviația PIB bazate pe metodologia general acceptată, aceasta indică totuși că, în cazul Spaniei, intervalul în care se încadrează estimările plauzibile privind deviația PIB este destul de larg. Având în vedere considerentele de mai sus, pare oportună o ajustare structurală anuală de 0,65 % din PIB, care ar corespunde unei rate maxime de creștere a cheltuielilor publice primare nete de 0,6 %. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2018, dacă politicile vor rămâne neschimbate, în 2019 există riscul unei abateri semnificative de la traiectoria de ajustare bugetară recomandată. În plus, se preconizează că Spania nu va respecta regula tranzitorie privind datoria în 2019. În general, Consiliul este de părere că Spania trebuie să fie pregătită să ia măsuri suplimentare pentru a asigura respectarea dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere în 2018 și că, pentru a se asigura respectarea dispozițiilor respective, ar trebui luate măsurile care se impun și începând din 2019. Ar fi prudent să se utilizeze orice venituri excepționale pentru a reduce și mai mult ponderea datoriei în PIB.

- (7) În plus, Consiliul a cerut, de asemenea, Spaniei, în Decizia (UE) 2017/984, să ia măsuri pentru a-și îmbunătăți cadrul fiscal-bugetar, astfel încât să asigure o activare automată mai sistematică a mecanismelor de prevenire și corectare a abaterilor de la obiectivele bugetare și să consolideze contribuția pe care regula referitoare la cheltuieli prevăzută în Legea privind stabilitatea o are în ceea ce privește consolidarea fiscală. Cu toate acestea, Programul de stabilitate pentru 2018 nu menționează planuri care ar avea în vedere consolidarea regulii privind cheltuielile interne și nici măsuri care să asigure, prin prevederi legale, activarea automată a mecanismelor corective și preventive. Consiliul a solicitat, de asemenea, Spaniei să ia măsuri pentru a-și îmbunătăți cadrul de politici în materie de achiziții publice. Spania a realizat progrese în acest sens prin adoptarea unei noi legi privind contractele din sectorul public în luna noiembrie 2017. Noua legislație nu poate însă îmbunătăți eficiența și transparența contractelor de achiziții publice decât dacă este pusă în aplicare rapid și dând dovadă de ambiție, prin instituirea unei noi structuri de guvernare și prin consolidarea mecanismelor de control al procedurilor de achiziții la toate nivelurile de guvernare. Mai concret, Strategia națională în domeniul achizițiilor publice care este în pregătire ar trebui să specifice controalele ex-ante și ex-post care trebuie efectuate de noile structuri. În luna iunie 2017, guvernul a solicitat autorității bugetare independente să efectueze o analiză a cheltuielilor cu privire la o serie de subvenții din sectorul public. Comisia monitorizează felul în care se realizează această analiză, care se estimează că va fi finalizată până la începutul anului 2019.
- (8) La 27 aprilie 2018, Spania și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2018 și Programul de stabilitate pentru 2018. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (9) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost abordate în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (¹), în cazul în care acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza dispoziția menționată anterior în orientările privind aplicarea măsurilor de corelare între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (10) Rata de ocupare a forței de muncă a continuat să înregistreze un ritm solid de creștere în Spania, susținut de impactul reformelor de pe piața forței de muncă care au avut loc și de moderarea salariilor. Rata șomajului continuă să scadă, dar rămâne cu mult peste nivelurile pe care le înregistra țara în perioada anterioară crizei și este în continuare printre cele mai ridicate din Uniune. Acest lucru înseamnă că există în continuare vaste competențe neexploatate pe piața forței de muncă, în special în rândul tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă. Proporția șomerilor care nu au un loc de muncă de peste un an este în scădere, dar reprezintă în continuare 44,5 % din numărul total de persoane aflate în șomaj. Spania a adoptat o serie de inițiative de politică pentru a extinde sprijinul individual acordat șomerilor de lungă durată și pentru a-i ajuta pe tineri să intre pe piața forței de muncă și să își îmbunătățească capacitatea de inserție profesională, în special prin creșterea numărului de beneficiari ai Garanției pentru tineret. Eficacitatea acestor măsuri depinde, de asemenea, de capacitatea serviciilor publice regionale de ocupare a forței de muncă și de asistență socială de a furniza o asistență personalizată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, iar progresele în această privință sunt destul de lente. Este, de asemenea, nevoie să se facă eforturi în vederea consolidării cooperării cu angajatorii, în special prin creșterea procentajului de posturi vacante gestionate de serviciile de ocupare a forței de muncă, prin îmbunătățirea profilului persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și printr-o mai bună corelare a acestor profiluri cu nevoile angajatorilor. Ar trebui, totodată, să se depună în continuare eforturi pentru asigurarea unei mai bune coordonări între serviciile de ocupare a forței de muncă și cele de asistență socială, acesta fiind un domeniu în care s-au înregistrat deja unele progrese din 2017 până în prezent.

(¹) Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

- (11) Procentul lucrătorilor cu contracte de muncă temporare este printre cele mai ridicate din Uniune și ponderea cea mai mare în rândul acestora o reprezintă tinerii și lucrătorii slab calificați. Contractele temporare sunt adesea încheiate pe termen scurt și rareori deschid oportunități către obținerea unui contract pe durată nedeterminată. Recurgerea pe scară largă la astfel contracte, inclusiv în sectoare cu un caracter sezonier sau ciclic mai puțin pronunțat, poate frâna creșterea mai rapidă a productivității și este adesea asociată cu drepturi la prestații sociale mai mici și cu un risc mai mare de sărăcie. Deși numărul contractelor pe durată nedeterminată, exprimat ca procent din creșterea netă a ocupării forței de muncă, a crescut în ultimii doi ani, sunt necesare acțiuni suplimentare pentru a stimula tranziția de la contractele temporare la contractele pe perioadă nedeterminată. Sistemul de stimulente pentru angajare destinate angajatorilor rămâne fragmentat și nu vizează în mod efectiv promovarea contractelor de muncă pe durată nedeterminată. Spania a adoptat un plan de reducere a prevalenței contractelor de muncă pe durată determinată în sectorul public, dar punerea sa în aplicare se află într-un stadiu incipient și trebuie accelerată pentru a se atinge obiectivul de 8 % stabilit pentru 2019. În condițiile unei capacități și eficacități sporite a inspectoratelor muncii de a combate recurgerea excesivă la contracte temporare, a crescut numărul contractelor temporare care au fost transformate în contracte permanente, însă acest lucru nu pare să-i descurajeze pe angajatori să recurgă în continuare pe scară largă la contracte temporare. Masa rotundă tripartită convocată la începutul anului 2017 pentru a discuta cu privire la calitatea ocupării forței de muncă nu a dus încă la propuneri concrete în acest sens. Implicarea partenerilor sociali în conceperea politicilor a devenit mai sistematică în ultima vreme, însă pot fi aduse în continuare îmbunătățiri în acest sens.
- (12) Creșterea economică și crearea de locuri de muncă contribuie la reducerea procentului persoanelor expuse riscului de sărăcie și de excluziune socială, care rămâne totuși în continuare peste media Uniunii, precum și la reducerea inegalității veniturilor. Sărăcia persoanelor încadrate în muncă este îngrijorătoare în special pentru gospodăriile ai căror membri lucrează cu contracte temporare sau cu normă redusă. Rata sărăciei în rândul copiilor, deși în scădere, rămâne la un nivel foarte ridicat. Impactul transferurilor sociale, altele decât pensiile, asupra reducerii sărăciei este sub media Uniunii și este în scădere. Există diferențe mari între regiuni în ceea ce privește condițiile de acces la sistemele de garantare a unui venit, o altă problemă fiind legată de fragmentarea diferitelor sisteme naționale care se adresează unor categorii diferite de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă și sunt gestionate de instituții diferite. Prin urmare, sunt persoane care au nevoie de ajutor, dar nu beneficiază de sprijin. În continuarea studiului recent care evaluează eficacitatea sistemelor naționale și regionale de garantare a unui venit nu s-a convenit încă asupra niciunui plan de acțiune. Lansarea unui nou sistem universal de carduri sociale ar trebui să asigure o mai mare transparență a sistemului de prestații sociale și să faciliteze participarea la măsuri de activare conexe, chiar dacă nu vor fi abordate în mod direct punctele slabe ale sistemelor existente. Prestațiile familiale sunt, la rândul său, puțin eficiente, iar sfera lor de acoperire este inegală. Sistemul de pensii al Spaniei joacă un rol important în a menține calitatea vieții persoanelor vârstnice, care, prin urmare, sunt expuse unui risc semnificativ mai scăzut de sărăcie decât generațiile mai tinere. Analizate în raport cu nivelul salariilor, pensiile actuale sunt printre cele mai mari din Uniune. Conform previziunilor din rapoartele așteptate pentru 2018 privind îmbătrânirea populației și adecvarea pensiilor ⁽¹⁾, reformele din anii 2011 și 2013 au contribuit la asigurarea sustenabilității și a adecvării relative a pensiilor pe termen lung. Cu toate acestea, creșterea pensiilor și amânarea introducerii factorului de sustenabilitate propus în cursul procesului de adoptare a proiectului de buget pentru 2018 pun sub semnul întrebării angajamentul autorităților față de reformele respective. În același timp, aceste măsuri nu abordează problema principală a adecvării în viitor a veniturilor pensionarilor, care este legată mai degrabă de rata ridicată a șomajului și de segmentarea pieței forței de muncă.
- (13) Abordarea problemelor care inhibă capacitatea de inovare a societăților spaniole ar putea îmbunătăți productivitatea acestora. Performanțele în materie de inovare și creșterea productivității sunt frânate de nivelurile constant scăzute ale investițiilor în cercetare și dezvoltare, care fac ca realizarea obiectivului național asumat în cadrul Strategiei Europa 2020, acela de a avea o rată de intensitate a cercetării și dezvoltării de 2 %, să fie extrem de improbabilă. Această tendință este confirmată de rata de executare mică și în continuă scădere a bugetului public alocat cercetării și dezvoltării. Deși guvernarea în cadrul politicii naționale de cercetare și inovare este în curs de a fi optimizată, parțial cu ajutorul noii Agenții de Stat pentru Cercetare, coordonarea între nivelul național și cel regional în materie de definire, punere în aplicare și evaluare a politicilor este în continuare inadecvată. Dezvoltarea unei culturi a evaluării, prin care să se analizeze în mod sistematic eficacitatea programelor și a politicilor de sprijin, ar permite învățarea politicilor și ar crea sinergii între toate nivelurile de guvernare.
- (14) Capacitatea limitată de inovare a întreprinderilor spaniole se explică și prin necorelarea competențelor, care afectează în mod negativ potențialul pe termen lung de creștere a productivității. Subcalificarea și supracalificarea la locul de muncă sunt un fenomen generalizat în Spania. În pofida faptului că s-a îmbunătățit în mod semnificativ în ultimul deceniu, rata părăsirii timpurii a școlii este cu mult peste media Uniunii. Ca și rezultatele școlare, aceasta variază semnificativ de la o regiune la alta și poate afecta egalitatea de șanse. Programele special concepute pentru a aborda aceste disparități au avut până acum doar un impact limitat. Pactul social și politic național privind educația, menit să asigure o reformă aprofundată a sistemului educațional, este încă în faza de

⁽¹⁾ Comisia Europeană (2018), Raportul pentru 2018 privind adecvarea pensiilor: adecvarea veniturilor persoanelor vârstnice din UE, situația actuală și cea viitoare, volumul I și volumul II, Raport comun elaborat de Comitetul pentru protecție socială (CPS) și de Comisia Europeană (DG EMPL), Oficiul de Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2018.

negociere. Între timp, dezvoltarea profesională a profesorilor trebuie sprijinită prin recurgerea într-o mai mică măsură la contracte de muncă temporare și prin alocarea unor resurse sporite pentru formarea profesorilor. În același timp, în special absolvenții de studii superioare au dificultăți în a-și găsi locuri de muncă stabile și adecvate pe piața forței de muncă. Intensificarea cooperării dintre instituțiile de învățământ și mediul de afaceri ar putea facilita accesul la piața forței de muncă al tinerilor absolvenți, oferind în același timp întreprinderilor competențele de care au nevoie pentru a-și îmbunătăți capacitatea de inovare. În acest context, propunerea privind o nouă strategie digitală națională recunoaște necesitatea îmbunătățirii competențelor digitale. Problemele sunt legate de numărul redus de specialiști din domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor, precum și de promovarea rolului sistemului de învățământ în dezvoltarea competențelor digitale. Îmbunătățirea competențelor digitale ale lucrătorilor ar permite, de asemenea, societăților spaniole să rămână competitive într-o economie din ce în ce mai digitalizată.

- (15) Disparitățile în materie de reglementări joacă și ele un rol în frânarea creșterii productivității întreprinderilor. În contextul actual, disparitățile în materie de reglementări și restricțiile care afectează mediul de afaceri contribuie la menținerea unor marje de profit ridicate, la reducerea mobilității geografice a întreprinderilor și a lucrătorilor, precum și la limitarea creșterii productivității. Legea privind unitatea pieței, care era menită să abordeze această problemă, a fost pusă doar parțial în aplicare. Trebuie să se asigure o mai bună monitorizare a punerii în aplicare a acestei legi la nivel regional și local și să se consolideze rolul conferințelor sectoriale. Legea respectivă a introdus principiul conform căruia respectarea anumitor cerințe într-o parte a teritoriului le va permite întreprinderilor să își desfășoare activitatea pe întregul teritoriu. Curtea Constituțională a emis câteva hotărâri în 2017 în care statuează că acest principiu este futil atâta vreme cât nu există standarde minime comune sau echivalente privind accesul la activitatea economică sau exercitarea acesteia. În lumina acestor decizii, stabilirea unor standarde comune sau echivalente convergente pe întregul teritoriu al Spaniei ar putea contribui la îndeplinirea obiectivelor legii în cauză. În plus, cooperarea dintre diferitele niveluri de guvernare ar trebui îmbunătățită în toate etapele punerii în aplicare, astfel încât să se contracareze cu mai mare eficacitate impactul negativ al fragmentării asupra întreprinderilor. Activitatea Comitetului pentru o mai bună legiferare, care a fost instituit pentru a asigura alinierea legislației la acquis-ul Uniunii în domeniul serviciilor, ar trebui să fie accelerată. Restricțiile care afectează anumite profesii reglementate, cum ar fi inginerii civili și arhitecții, au fost evidențiate și în pachetul „Servicii”, adoptat în ianuarie 2017, și nu s-a luat nicio măsură specifică până în prezent pentru a remedia această situație.
- (16) Pe un plan mai general, îmbunătățirea calității instituțiilor ar putea stimula încrederea în economia spaniolă și ar amplifica beneficiile generate de măsurile adoptate în vederea creșterii productivității. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește transparența finanțării partidelor, declararea averilor și conflictele de interese. Mediul de afaceri a beneficiat, de asemenea, de progresele înregistrate în lupta împotriva corupției, deși există încă preocupări în acest domeniu. Percepția independenței sistemului judiciar în rândul cetățenilor și al întreprinderilor a cunoscut și ea o îmbunătățire. Se depun și ar trebui să se depună în continuare eforturi în vederea unei ameliorări sporite a eficacității sistemului de justiție. Deși s-au înregistrat unele progrese în acest domeniu vast, consolidarea încrederii în instituțiile de la toate nivelurile de guvernare reprezintă în continuare o provocare.
- (17) Consolidarea în continuare a infrastructurii de transporturi, energetice și de alimentare cu apă ar favoriza coeziunea teritorială, asigura o mai bună integrare pe piața comună și ar susține creșterea productivității. Conexiunile transfrontaliere ale rețelelor de transporturi și de energie, precum și ale infrastructurii de alimentare cu apă se confruntă cu deficite de investiții. S-ar putea asigura o utilizare mai bună a infrastructurii de transport feroviare de călători și de marfă. Ecarteramentele diferite care coexistă în Spania, Portugalia și Franța reprezintă un obstacol major în calea unei mai bune conectivități feroviare, deși au fost finalizate recent noi tronsoane care utilizează ecarteramentul standard prevalent la nivel internațional. Există lacune și în ceea ce privește legăturile feroviare de transport de marfă între principalele porturi de pe coasta Atlanticului și a Mediteranei și zonele industriale din interiorul țării. Conectivitatea insuficientă împiedică, de asemenea, integrarea mai strânsă pe piețele Uniunii ale electricității și gazelor naturale. Sunt necesare investiții suplimentare în infrastructură pentru a îmbunătăți gospodărirea apelor, de exemplu în ceea ce privește tratarea apelor uzate, reducerea pierderilor în rețea și îmbunătățirea alimentării cu apă. Acest lucru ar aduce Spaniei beneficii economice, sociale și de mediu.
- (18) În contextul semestrului european 2018, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Spaniei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2018. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2018, Programul național de reformă pentru 2018, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Spaniei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Spania, ci și de gradul lor de conformitate cu normele și orientările Uniunii.
- (19) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2018 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său ⁽¹⁾ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

(¹) Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

- (20) Având în vedere bilanțul aprofundat realizat de Comisie și această evaluare, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2018 și Programul de stabilitate pentru 2018. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1-3 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în perioada 2018-2019, Spania să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să asigure conformitatea cu Decizia (UE) 2017/984 a Consiliului de notificare în cadrul procedurii aplicabile deficitelor excesive, inclusiv prin măsuri de asigurare a respectării cadrelor fiscale și de achiziții publice la toate nivelurile de guvernare. După aceea, să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu depășește 0,6 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,65 % din PIB. Să utilizeze veniturile excepționale pentru a accelera reducerea ponderii datoriei publice în PIB.
2. Să se asigure că serviciile de ocupare a forței de muncă și de asistență socială sunt în măsură să ofere un sprijin eficace persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv printr-o mai bună cooperare cu angajatorii. Să încurajeze tranziția către contractele cu durată nedeterminată. Să îmbunătățească prestațiile familiale și să sporească eficacitatea sistemelor de garantare a unui venit prin soluționarea lacunelor în materie de acoperire, simplificând sistemul de scheme naționale și reducând disparitățile dintre regiuni în ceea ce privește condițiile de acces la acestea. Să reducă rata de părăsire timpurie a școlii și disparitățile între regiuni în ceea ce privește rezultatele școlare, în special printr-o mai bună sprijinire a studenților și a profesorilor.
3. Să sporească nivelul investițiilor publice în cercetare și inovare și să efectueze în mod sistematic evaluări ale politicilor de sprijin în acest domeniu pentru a asigura eficacitatea acestora. Să intensifice cooperarea dintre instituțiile de învățământ și întreprinderi în vederea atenuării necorelărilor existente între competențe și nevoile pieței forței de muncă. Să impulsioneze punerea în aplicare a Legii privind unitatea pieței prin luarea de măsuri care să garanteze că, la toate nivelurile de guvernare, normele care reglementează accesul la activitățile economice și exercitarea acestora, în special în sectorul serviciilor, sunt conforme cu principiile enunțate în legea în cauză și prin îmbunătățirea cooperării dintre administrații.

Adoptată la Bruxelles, 13 iulie 2018.

Pentru Consiliu
Președintele
H. LÖGER